

सूचना

लागूऔषध सेवनले मानिसको शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्य विग्रन्छ, धन सम्पत्तिको वार्द गर्दछ, यसको प्रयोगबाट आफू, परिवार, समाज र राष्ट्रलाई नै अपूरणीय क्षति पुग्ने हुँदा यस्ता पदार्थदेखि टाढा रहौं।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

‘नेपाली भूमि फिर्ता लिन कुटनीतिक पहल गर्नुपर्छ’

भापा, कात्तिक २६। प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली कांग्रेसले मुलुकको उत्तर-पश्चिम सीमानाको कालापानी लगायतका भूभाग फिर्ता लिन सरकारले उच्चस्तरीय कुटनीतिक र राजनीतिक पहल गर्नुपर्ने जनाएको छ।

कांग्रेस केन्द्रीय कार्यालयमा मंगलवार आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा पार्टी प्रवक्ता विश्वप्रकाश शर्माको कालापानी, लिपुलेक र लिम्पियाधुरा नेपालको अविभाज्य भूमि रहेको बताउँदै भारत सरकारले हालै प्रकाशित गरेको नयाँ नक्सा आफूहरूलाई मान्य नहुने दोहोर्‍याए।

सो विषयमा कांग्रेसले यसअघि नै धारणा सार्वजनिक गरिसकेको उल्लेख गर्दै उनले भने- कात्तिक २३ गते प्रधानमन्त्रीले बोलाएको सर्वदलीय बैठकमा कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवाले भारतीय सुरक्षा बल रहेको कालापानी

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

‘इमेल फिसिड’ गर्दै करोडौं ठगी

भापा, कात्तिक २६। सामाजिक सञ्जालको बढ्दो प्रयोगसँगै नयाँ तरिकाबाट साइबर अपराध हुन थालेको छ। सामाजिक सञ्जालको प्रयोग बढेसँगै फेसबुक, ट्वीटर, भाइवर, गुगलजस्ता सञ्जालमा नयाँ खाता खोलेर मानिसले पैसा लुट्ने र अर्को व्यक्तिको हैसियत सिध्याउने घटना बढेर गएको हो।

पछिल्लो समय ‘इमेल फिसिड’ मार्फत करोडौं रुपैयाँ ठगी हुने गरेको पाइएको हो। महानगरीय अपराध महाशाखामा मासिक १० देखि १५ उजुरी ‘इमेल फिसिड’को पर्ने गरेको छ। ‘इमेल फिसिड’ भनेको दुईजना व्यवसायी वा आफन्तबीच इमेलमा भएको कुराकानी अपरिचित व्यक्तिले बीचमा बसेर गोप्य निगरानी गर्ने र व्यवसायी वा आफन्तबीच इमेलमार्फत रकमको कारोबार हुन थालेपछि मेल आइडी, बैंकको खाता नम्बर र देशसमेत इमेलमार्फत परिवर्तन गरेर रकम ठगी गर्नु हो। अपराध महाशाखा साइबर शाखाका प्रमुख, प्रहरी निरीक्षक लिलाराज डाँगी नेपालबाट विदेशमा हुने कारोबारमा बढी ‘इमेल फिसिड’ हुने गरेको बताउँछन्। विदेशबाट सामान आयात गरेर इमेलमार्फत रकम भुक्तानी गर्दा, ट्रेकिङ, ट्राभल्स, दुर्स कम्पनीको बढी ‘इमेल फिसिड’ हुने गरेको छ- उनले

भने।

यस्तै, प्रतिष्ठित व्यक्तिको फेसबुक, ट्वीटर ह्याक गरेर गोप्य सूचना लिएर रकमको वार्गेनिङ गर्ने, अर्कोको नाममा फेसबुक तथा ट्वीटर खोलेर गोप्य सूचना लिने र दुःख दिने गरेको उजुरी प्रहरीकोमा आउने गरेको महाशाखाले जनाएको छ। महाशाखामा चालू आर्थिक वर्षको पछिल्लो तीन महिनामा साइबर अपराधसम्बन्धी ४५२ उजुरी दर्ता भएका छन्।

महाशाखाका प्रमुख एवम् प्रहरी वरिष्ठ उपरीक्षक सहकुलकुमार थापा सामाजिक सञ्जाल फेसबुक, ट्वीटरमा चिन्ता पत्र्यो भनेर रु. एक करोडसम्म ठगी गरेको उजुरी

महाशाखामा परेको बताउँछन्। विदेशमा बसेर सामान पठाइदिन्छु पैसा पठाइदिनुहोस् भनेर समेत ठगी भएको छ- उनी भन्छन्।

महाशाखाका अनुसार युवावर्ग बढी सङ्ख्यामा साइबर अपराधमा लागेका छन्। जसमध्ये १० वर्षदेखि २० वर्ष उमेर समूहका २२.०५ प्रतिशत, २० देखि ३० वर्ष समूहका ३९.९२ प्रतिशत, ३० देखि ४० वर्ष उमेर समूहका २९.९१ प्रतिशत र ४० देखि ६० वर्ष उमेर समूहका ७.९८ प्रतिशत व्यक्ति साइबर अपराधमा लागेका छन्। सामाजिक सञ्जालमा निःशुल्क डाउनलोड गर्नु वा हेर्नु भनेको हुन्छ र अनावश्यक कुरा हेर्दा वा डाउनलोड गर्दा साइबर अपराध बढी हुने गरेको छ- उनी भन्छन्। साइबर कानूनका बारेमा विद्यालय, कलेज तथा क्याम्पसमा शिक्षा दिनु जरुरी रहेको महाशाखाले जनाएको छ। साइबर अपराधको ३५ दिनभित्र सत्यतथ्य सूचना अदालतमा दर्ता गरिसक्नुपर्ने प्रावधान रहेको छ।

महाशाखामा चालू आवमा साइबर अपराधमा ४५२ उजुरी दर्ता भएकोमा ११ जनाविरुद्ध मुद्दा चलाइएको छ। सामाजिक सञ्जालमा छ, ह्याकिङ गर्ने दुई र जथाभावी एसएमएस गर्ने

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

हुण्डीको सात लाखसहित दुई पक्राउ

विराटनगर, कात्तिक २६। प्रहरीले अवैध हुण्डी कारोबार गर्ने दुई जनालाई सात लाख रुपैयाँ सहित पक्राउ गरेको छ।

विराटनगर महानगरपालिका-१५ स्थित भन्सार कार्यालयको अगाडिबाट हुण्डी कारोबारको लागि प्रयोग गरिएको नगदसहित प्रहरीले चेकजाँचका क्रममा उनीहरूलाई पक्राउ गरेको हो।

पक्राउपर्नेमा को३९५ ७३९६ नम्बरको मोटरसाइकलमा सवार विराटनगर-१४ ओम साइराम टोल बस्ने ३० वर्षीय ज्योतिकुमार साह र मोटरसाइकलको पछाडि सवार भारतको अररिया-१७

जोगवनी साहुटोल बस्ने १९ वर्षीय विकीकुमार साह रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङले जनाएको छ।

हुण्डी कारोबार गर्ने मानिसहरू अवैध नगदसहित जो गवर्नीबाट विराटनगरतर्फ गइरहेको भन्ने सूचना पाएपछि प्रहरीले सडकमै मोटरसाइकल चेकजाँच गरेको थियो।

सोही क्रममा ज्योतिकुमारको साथबाट चार लाख रुपैयाँ र विकीकुमारको साथबाट तीन लाख रुपैयाँ फेला परेको प्रहरीले जनाएको छ। उक्त रकमको स्रोतबारे जानकारी माग्दा उनीहरूले खुलाउन नसकेको प्रहरीको दावी छ।

प्रहरीले घटनास्थलमै आवश्यक सोधपूछ (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

‘प्रदेशको नाम सहमतिमा टुडिगन्छ’

मोरङ, कात्तिक २६। प्रदेश नम्बर १का मुख्यमन्त्री शेरधन राईले १ नम्बर प्रदेशको नाम सबै दलको सहमतिमा छिट्टै प्रदेशसभाले टुंगो लगाउने बताएका छन्।

किरात समुदायमा समाज सुधारको अभियान शुरु गर्ने नेपालका १६औँ राष्ट्रिय विभूति किराँत धर्मगुरु फाल्गुनन्द लिङ्देनको १३५औँ जन्मजयन्तीमा मोरङ भिक्लाजुङ-इको टाँक्षिमा आयोजित एक कार्यक्रममा उनले यस्तो बताएका हुन्। उनले प्रदेशको राजधानी पनि सबै दलको सहमतिमा विराटनगरलाई तोकिएको जानकारी दिँदै सबै दल र ९२ जना सांसदको सहमतिमा प्रदेशको

नामकरण गरिने बताए।

यसअघि कार्यक्रममा बोद्धे लिम्बुवान राष्ट्रिय मन्त्रका अध्यक्ष कुमार लिङ्देन मिराकले प्रदेशको नामकरण किरात-लिम्बुवान राष्ट्रपुर्ने माग गरे। उनले पहिचानको पक्षमा आफूहरूले शुरु गरेको आन्दोलन अहिले पनि जारी रहेको भन्दै प्रदेशको नाम पहिचानमा आधारित हुनुपर्छ भन्ने माग अहिले पनि कायम रहेको बताए। लिङ्देनले नेपाल आफ्नो देश र लिम्बुवान आफ्नो घर भएको भन्दै नेपालको अखण्डताभिन्न लिम्बुवान,

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

घर बिक्रीमा

बिर्तामोड नगरपालिका-४, भद्रपुर बस स्टेण्ड छेउमा रहेको अढाई तले घर बिक्रीमा रहेकोले इच्छुकले त-सम्पर्क गर्नुहोला।
सम्पर्क: ९८१४०३८३४३

फल्याट भाडामा

बिर्तामोडस्थित भद्रपुर रोड माछापुछै बैंक भएको घरको 1200 Sqft. क्षेत्रफल भएको तेस्रो तला कन्सल्टेन्सी, इन्स्योरेन्स या वित्तीय संस्थाको लागि उपयुक्त फल्याट भाडामा छ।

सम्पर्क: ०९३-५४३२४८, ८८०८८८८६८५

बिर्तामोड साना सहरी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्थाको

उपभोक्ता परिचय-पत्र वितरणका लागि म्याद थप गरिएको सूचना

यस संस्थाको सातौँ कार्यकालका लागि पदाधिकारीहरू चयन गर्न हुने मिति २०७६।०८।१४ गतेको निर्वाचनलाई मध्यनजर राख्दै यस संस्थामा आवद्ध सदस्यहरूलाई उपभोक्ता परिचय-पत्र वितरण, विगतमा परिचय-पत्र प्राप्त गरी हराएको हकमा प्रतिलिपि, धारा नामसारीआदि कार्य गरी उपभोक्ताको मतदाता नामावली तयार गर्नुपर्ने भएकाले निम्न बमोजिमका आवश्यक कागजात प्रमाणसहित यही २०७६ कात्तिक २९ गतेभित्रमा संस्थाको कार्यालय १ नं. ट्यांकी बिर्तामोड-५ भाषामा सम्पर्क राख्नुहुन सम्पूर्ण उपभोक्ताहरूको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। यसअघि २०७६।०७।०७ बाट १५ दिनभित्रमा सम्पर्क राख्ने बारेको सूचना प्रकाशित भएकोमा उपभोक्ताको सुविधालाई ध्यानमा राखी २०७६।०७।२९ गतेसम्मका लागि म्याद थप गरिएको व्यहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ।

निम्न
१) विगतमा उपभोक्ता परिचयपत्र प्राप्त गरेका व्यक्तिहरूले २०७६ साल कात्तिक मसान्तसम्मको पानी महशुल तिरेको रसिद संलग्न हुनुपर्ने छ।
२) नयाँ उपभोक्ता परिचयपत्रको हकमा नागरिकता प्रमाणपत्र सक्कलै, पासपोर्ट साइजको फोटो २ प्रतिसहित सम्बन्धित व्यक्ति स्वयम् उपस्थित हुनुपर्ने।
३) धारा नामसारीको हकमा घर जग्गा खरिद गरेको राजनीनामा कागजको फोटोकपी, जग्गाधनी प्रमाण पत्रको फोटोकपी, नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रको फोटोकपी, पासपोर्ट साइजको फोटोको २ प्रतिसहित सम्बन्धित व्यक्ति स्वयम् उपस्थित हुनुपर्ने छ।

मेघराज बास्तोला
सचिव

जलकुमार गुरुङ
अध्यक्ष

यौन तथा प्रजनन रोगका विरामीहरूका लागि खुशीको खबर

कात्तिक २८ गते बिहीवारका दिन काठमाडौँबाट आउनु हुने विशेषज्ञ डाक्टरद्वारा सेवा दिइने हुँदा विरामीहरूले सौकाको फाइदा लिनुहोला।

हाम्रा सेवाहरू: सबै खालका शारीरिक तथा मानसिक यौन समस्याहरू, पुरुषमा हुने शीघ्रपतन, घातु खन्ने, यौन सन्तुष्टि नहुने, यौन चाहना नहुने, चिलाउने, स्क्वन्डोप, सरुवा यौन रोग साथै उमेर अनुसार यौन अंगको विकास नहुने, मलिनहरूको महिनावारी गडबडी, सेतोपानी बग्ने, तल्लो पेट दुख्ने, बाँझोपन, ढाड दुख्ने, यौन सम्बन्धी सबै खालका समस्याहरूको सफल उपचार। त्यस्तै गरी महिला तथा पुरुषमा हुने निस्तान्तापनको विशेष परामर्श तथा सफल उपचार गरिन्छ।

माता मनकामना आयुर्वेद क्लिनिक

अनुवा पूर पूर्व वसिण, निलो लिसा भएको घर,
बिर्तामोड, भापा (०२३-५४४५३८, मो. ९८४२७५९६०४)

नेपालीहरूको लागि अपर्याप्त सेवा

निशान्त मोटरसाइकल पाटर्स एण्ड सर्भिसिड सेन्टर

ROYAL ENFIELD को आधिकारिक बिक्रेता (डिलर) भएकाले ROYAL ENFIELD को सम्पूर्ण पाटर्सहरूमा १०% छुट गरिएको छ।

सातौँ वर्षमा प्रवेश गरेको सुखद उपलक्ष्यमा अर्को तीन वक्तो टेम्पोको सम्पूर्ण पाटर्सहरू उपलब्ध गराउँदै इन्डिजनसहितको सम्पूर्ण मर्मत सेवा सुचारु गरिएको छ।

यहाँ जुनसुकै कम्पनीको मोटोसाइकल, स्कुटर र टेम्पोको सम्पूर्ण पाटर्स पाउनुका साथै इन्डिजन मर्मत पनि गरिन्छ।

निशान्त मोटरसाइकल पाटर्स एण्ड सर्भिसिड सेन्टर
पानीटकीको पहिलो मल्ली बायाँ साइड
निशान्त- ८३७२०७८४५४/८३८८४३७१७
इण्डिया, ४८४०१६४४३ नेपाल

VACANCY ANNOUNCEMENT

Balmiki Education Foundation a reputed school of Estern Nepal is looking forward to appoint teachers for the following subject/post.

S.N.	Post	Nos.	Qualification	Experience
1.	Pre-Primary Inchage	01	Masters/ Bachelor	5 yrs
2.	Class Two (Grade)	01	Bachelors	3 yrs
3.	Pre-Primary (Grade)	01	Bachelors	3 yrs
4.	Foreign Language (French)	01	Basic	
5.	ABACUS		Basic	
6.	Activity (Pre-primary)		Active and Should be albe to teach Rhymes, Conversation etc.	

Applicants must have a pleasant personality and be ready to upgrade and update according to he need of the school. Command in spoken and written English is a must. If you want to build your career in the Education field than please come along with your CV and meet us in Balmiki school during school during school hours within 5th of Mangsir.

Principal

Balmiki Education Foundation

Birtamode-1, Jhapa (023-542820/ 9804952506)

कनकाई क्याम्पसको समस्या हल गर

भापाको मध्य भाग भएर बहने पवित्र कनकाई नदीको पूर्वी किनारमा अवस्थित मुलुक र मुलुक बाहिर पनि बन्दमुक्त नगरीको प्रसिद्धि कमाएको सुरुङ्गा यतिबेला विभाजित हुनु, आरोप-प्रत्यारोपमा उत्रनु र दुनियाँलाई सकारात्मक उदाहरण दिने नगर आफैँ नकारात्मकताको उदाहरण बन्नु दुःखद छ । कनकाई क्याम्पस सुरुङ्गामा २०६१ सालदेखि हालसम्म पनि निरन्तर कार्यरत अग्रेजी विभागका प्रमुख उपप्राध्यापक हरिप्रसाद लिम्सिनालाई क्याम्पस सञ्चालक समितिले सेवाबाट हटाएको छ । यो बर्खास्तीले क्याम्पस तनावग्रस्त छ र क्याम्पसको भविष्य पनि धूमिल हुने हो कि भन्ने संशय बढेको छ । प्राध्यापकहरू सेवा असुरक्षाले विचलित छन् । बन्द निषेधित शान्ति क्षेत्र मानिएको सुरुङ्गामा रहेको क्याम्पस विगत डेढ महिनादेखि तनावग्रस्त हुनु अस्वभाविक छ र कनकाई नगरका लागि यो अति ठूलो क्षति हो ।

समस्याको जड राजनीतिक सहमतिका आडमा बनेको सञ्चालक समितिबाट नेकपा सम्बद्ध उपाध्यक्ष, कोषाध्यक्ष र सदस्यहरू राजीनामा दिई बाहिरिँदा पुनः सर्वपक्षीय भेला गराई छलफल नगरिनुबाट यो समस्याको सुजना भएको देखिन्छ । सञ्चालक समितिका अध्यक्ष र क्याम्पस प्रमुखको कार्यशैलीसँग सहमत हुन नसकी गम्भीर असहमति भएर मात्रै राजीनामा दिएको सहजै बुझिने कुरा हो । क्याम्पसका सरोकारवालाहरूसँगको गाढा सम्बन्ध क्याम्पस सञ्चालक समितिले राख्न नसक्नु, कनिष्ठ व्यक्तिलाई क्याम्पस प्रमुख बनाई वरिष्ठहरूलाई पाखा लगाउनुले समस्यालाई बढाउन मलजल गरेको बुझिन्छ । राजनीतिक आस्थाका आधारमा व्यवहार गरिएको आरोप सुनिनु एउटा शैक्षिक संस्थाका लागि अशोभनीय कुरा हो । क्याम्पस प्रशासनले समन्वय गर्दै आफ्ना सहकर्मीहरूलाई साथै लिएर अधि बढ्न नखोज्नुले यो परिणाम आएको अनुमान गर्न गाह्रो छैन । प्राध्यापकहरूले स्वतन्त्रतापूर्वक काम गर्न नपाउने र विद्यार्थीले पनि स्वतन्त्रतापूर्वक पढ्न नपाउने हो भने यो क्याम्पस पढाउने र पढ्ने थलो रहिरहन्छ भनेर दुवक हुन सकिँदैन । निजीस्तरबाट सञ्चालित क्याम्पसहरूसँग राजनीतिक रुपमा खिचातानी भइरहने, कालोभण्डा, कालोमोसो, पेन डाउनको विभिषिकाभित्र गुमिस्को क्याम्पसले प्रतिष्पर्धा गर्न सक्छ ? तत्काल समस्या हल गरी सहज वातावरण नबनाउने हो भने अभिभावकहरूको विश्वास र भरोसा नटुट्ला भन्न सकिँदैन ।

प्राप्त गलत सूचनाका आधारमा निर्णयहरू गरिनु नै समस्याको जड हो । कनकाई नगरबासीको दानदातव्यबाट बनेको यो सामुदायिक क्याम्पस सबैको साभ्ना शैक्षिक संस्था हो भन्ने भाव सबैले बुझ्न आवश्यक छ । यो क्याम्पस आम कनकाईबासीहरूको संयुक्त प्रयासबाट स्थापित एक उच्च शैक्षिक थलो हो । यो सुरुङ्गाको गौरव हो । यो वा त्यो नाममा संस्थालाई कमजोर पार्नु हुँदैन । वैयक्तिक र दलगत स्वार्थभन्दा क्याम्पस माथि हुनुपर्छ । क्याम्पस सञ्चालकहरूले विधान तथा नियमभन्दा बाहिर गई क्याम्पस सञ्चालन गर्ने काम रोकिनुपर्छ । श्रमजीवी प्राध्यापक, कर्मचारीहरूलाई बिनाकारण, बिना सूचना बर्खास्त गर्दा शैक्षिक वातावरण खलबलिन्छ । आम चन्दादाता, क्याम्पसका सरोकारवाला, समाजसेवी बुद्धिजीवी, शिक्षाप्रेमी सुरुङ्गाबासीले फेरि एकपटक सहमति, सहकार्य र एकताको उदाहरण प्रस्तुत गर्न जरुरी छ । बौद्धिक केन्द्रको रुपमा रहेको क्याम्पसलाई समस्याग्रत राखिरहनुले फाइदा कसैलाई हुँदैन । संवाद, छलफल र अन्तरक्रियाको माध्यमबाट देखिएका समस्याहरूलाई हल गरी क्याम्पसमा शैक्षिक एवम् प्राज्ञिक वातावरण बनाउन जरुरी छ ।

सामाजिक सञ्जाल

२७ जनालाई ईटा भन्नामा जलाउने मोहम्मद आलमका पक्षमा नाराजुलुस गर्ने मान्छे छन् । वकालत गर्ने बाँकल छन् । तर, ती जिउँदै जलाइएकाहरूको निम्ति कसले आन्दोलन गरोस् ? उनीहरूको सुरक्षाको प्रत्याभूति कसले गरोस् ? मान्छे वरु नचाहिने कुरामा माइतीघर धाउँछन् । गरीबको निम्ति दैव पनि साथ हुन्छ रैछ ।

- रमेश काँडेल

सायद, इतिहासमै पहिलोपटक होला, सीमा रक्षाबारे 'सर्वपक्षीय बैठक' बस्यो । बैठकमा सबैको 'कालापानी हाम्रो हो, कुटनीतिक प्रयास थालौं' भन्ने कुरामा एकमत रह्यो । कमसेकम राम्रो कदमको समर्थन गरौं । हाम्रा विरोधको स्वरभन्दा सरकारको कुटनीतिक पहल जरुरी छ, नेपाली मतले सोचे यति बुझ्न गाह्रो छैन नि ।

- सुचना धिमिरे

चित्तामणि दाहाल

शीर्षक पुष्टि :

अहिले देश विदेशमा बस्ने नेपाली जनता र राजनीतिक दलहरू तरंगित भएका छन् । नेपालको लिपुलेक, लिम्पियाधुरा र कालापानीलाई भारतले हालै प्रकाशित गरेको राजनीतिक नक्सामा समेटेर आफ्नो पारेको भन्दै देश-विदेशमा बस्ने राष्ट्रवादी नेपाली र राजनीतिक दलमा तरंग पैदा भएको हो । तर, भारतले यी भूमि आफ्नो नक्सामा राखेको ७० वर्ष भएको बताएको छ । केही दिनअघि भारतले जम्मु-कश्मिरलाई संविधानको धारा ३७० अनुसार दिँदै आएको विशेष दर्जा खारेज गर्दै दुई केन्द्र शासित राज्य जम्मु-कश्मिर तथा लद्दाख भनेर छुट्याएपछि नयाँ राजनीतिक नक्सा जारी गरेको हो । त्यो नक्सामा नेपालका यी तीन क्षेत्र पारेको भन्दै नेपालमा हलचल भएको छ भने सबै राजनीतिक दलका नेता, भातृ संगठन र आम जनताले विरोध गरिरहेका छन् । उनीहरूले भारतले आफ्नो नक्साबाट ती तीन क्षेत्र हटाउनुपर्छ भन्ने माग राखेका छन् । त्यसक्रममा उनीहरूले भारत विरोधी चर्का नाराबाजी पनि गरेका छन् ।

वास्तविकता भनेको अर्कै छ । विवाद अहिलेको होइन । जुनबेला सुगौली सन्धी भयो त्यसबेला यस विवादको बीज रोपिएको थियो । अंग्रेजहरूको उपनिवेशबाट भारत स्वतन्त्र भएपछि उसले जारी गरेको नक्सा मै यी तीन क्षेत्र उसले आफ्नो नक्सामा राखेको अहिले आएर प्रष्ट गरेको छ । त्यसैले होला उसले चीनसँग सन् २०१५ मा लिपुलेकको प्रयोग गर्ने सम्बन्धमा चीनसँग सहमति गरेको थियो । यो त्रिदेशीय विन्दु हुँदाहुँदै चीनले पनि नेपाललाई सोध्नुपर्छ भनेन । जुनबेला भारतले आफ्नो नक्सामा यी तीन क्षेत्र राखेको थियो र त्यहाँ आफूले सैनिक तैनाथ गरेको थियो त्यसबेला नेपालीले थाहै पाएनन् कि थाहा पाएर पनि विरोध गर्न सकेनन् । कालापानीमा भारतीय अतिक्रमण भयो भनेर २०५० सालतिर पनि विरोध प्रदर्शन भएको थियो । अफ्र महाकाली सन्धी संसदबाट पारित गर्ने बेलामा यो कुरा अहिलेकै बामनेताहरूले व्यापकरूपमा उठाएका थिए । विरोध भयो, थत मारियो । नेताहरूले बिर्सै वा बिर्साए । अहिले फेरि उठेको छ ।

समस्याको जरो र समाधान :

समस्याको जरो भनेको सन् १८१६ मा नेपाल र ब्रिटिश

भारतबीच भएको सुगौली सन्धी नै हो भने समाधानको जरो पनि सुगौली सन्धीमै छ ।

सुगौलीको सन्धीमा काली (महाकाली) पारी र मेची पारीको जमिनमा नेपालका राजा र उनका उत्तराधिकारीले भविष्यमा पनि दाबी गर्ने छैनन् भनिएको छ । यस बुँदा अन्तर्गत मेची र महाकाली नदी नेपालका भए । नदी आधा-आधा भएनन् । दुवै नदीमा भारतको अधिकार रहँदैन ।

दोस्रो पूर्वको मेची नदीको उदगम मेची खोल्सीलाई मानियो भने त्यो भन्दा ठूलो सिद्धी खोलालाई मानिएन । त्यसैले पूर्वमा मेचीको उदगमस्थललाई लिएर विवाद भएन । तर, पश्चिममा महाकालीको उदगम कुन खोलालाई मान्ने भन्नेमा भारतले बेलायतबाट स्वतन्त्र भएपछि विवाद भिक्त्यो ।

नेपालको भनाई लिम्पियाधुराबाट बग्ने काली नदी नै महाकालीको उदगमस्थल हो भन्ने दाबी हो र वास्तविकता पनि त्यही हो भने भारतले त्यसलाई नमानेर अर्कै खोल्सीलाई महाकालीको उदगम मानेको छ । यसो गरेर उसले कालापानी, लिम्पियाधुरा र लिपुलेक भारततिर पारेको छ । विवाद यसैले जन्माएको हो । भारतको

भनाइ मान्दा नेपालको करिब ३७२ वर्ग किलोमिटर भारतमा पर्छ । नेपालको भनाइ मान्दा त्यो क्षेत्रफल नेपालकै हुन्छ ।

सुगौली सन्धीपछि अहिले विवादमा तानिएका यी तिन क्षेत्रमा नेपालकै अधिकार थियो । त्यहाँ बस्नेहरूले आफूलाई नेपाली नै मानेर बसेका थिए । नेपालकै राष्ट्रियता भल्कने प्रमाण र कागजहरू अहिले पनि त्यहाँका जनतासँग छन् । नेपाल सरकारसँग पनि ती क्षेत्र भोग गरेका दस्तावेज छन् ।

त्यसको साथै सुगौली सन्धीताकाको मस्यौदाबाट पनि त्यसका लागि प्रमाण जुट्छ । सन् १८२७ मा प्रकाशित गढवाल कुमाउँ नामक नक्सामा

लिम्पियाधुराबाट बग्ने काली नदीलाई महाकालीको उदगम मानिएको छ र यी तिन क्षेत्र नेपालमै देखाइएको छ । त्यसैगरी सन् १८५६ मा प्रकाशित भारतको नक्सामा पनि यी लिम्पियाधुराबाट बग्ने काली नदीलाई महाकालीको उदगम मानिएको छ र नदी पूर्वका कुटी, नाबी, गुन्जी, कालापानी, नाभिहाड, लिपुलेक आदिलाई नेपालकै सरहदामित्र पारिएको छ ।

यी नक्सा सुगौली सन्धीपछि ब्रिटिशकालीन भारतका हुन् । त्यसबेला नेपालका सर्वेयर थिएनन् । भारतीय सर्वेयरले नै तयार पारेको नक्सा र सीमानालाई नेपालले मानेको हो । यसैले अहिले आएर भारतले चीनसँग व्यापार गर्न सजिलो बनाउन यी क्षेत्र कार्टोग्राफीक एग्रेसन गरी भारतीय नक्सामा हाल्नु उसको दुरासयपूर्ण अतिक्रमण हो ।

त्यस्तै नेपालले सुगौली सन्धी र त्यसपछि ती क्षेत्रमा नेपालले भोगेका आधार तथा सन् १८७२/०७३ मा भारतीय सर्वेयरले नै तयार पारेको सीमा नक्साले पनि लिपुलेक, कालापानी र लिम्पियाधुरालाई नेपालकै मानेको छ भनिएको छ । त्यो नक्सा नेपालसँग छैन भने ब्रिटिश लाइब्रेरी र न्युजियममा छ भनिन्छ ।

त्यसैले उदगमस्थलको विवाद सकिने बित्तिकै अहिलेको विवाद सकिन्छ भने सुगौली सन्धीताका सीमान्त खोलाको धारलाई सीमाना मानेर निश्चित सीमा सिद्धान्तका आधारमा सीमाना कायम गर्नुपर्छ । यसो गर्दा नारायणी नदीले धार परिवर्तन गरेर जन्माएको सुस्ताको विवाद लगायत पूर्वका मेची नदी किनार क्षेत्रका सबै विवाद समाधान हुन्छन् । त्यसैगरी अन्य स्थानका जमिनी विवाद जंगे पिल्सलाई वास्तविक सीमाना पिल्सर मानेर दशगजा कायम गर्दै दश गजालाई नोम्यान्सल्याण्ड कायम गरी त्यसको अतिक्रमण जोगाएर अधि बढ्यो भने मात्रै सबै सीमानाका विवाद समाधान हुन्छन् ।

अहिले के गर्ने ?

विवाद ७० वर्षदेखिकै हो र यसअघि पनि लिपुलेक, कलापानी र लिम्पियाधुराको सीमाना विवाद भएकै थियो । नेपाली जनता, दल र तीनका भातृ संगठनले पटक पटक भारतले नेपालको भूमि अतिक्रमण गरेको छ भनेर प्रदर्शन र विरोध गर्दै आएका हुन् । बारम्बारको विरोध प्रदर्शन र भाषाकै धेरै ठाउँकासहित ७० भन्दा बढी ठाउँमा सीमा विवाद भएपछि दुवै देशका प्राविधिक समिमलित अध्ययन टोली पनि गठन भएको छ र त्यसले लगभग अध्ययन सकेर प्रतिवेदन बुझाउने अवस्थामा पुगेको छ । त्यहीबेला फेरि त्यही पुरानो कुरा नै विवादको रुपमा उठेपछि अब दुवै देशबीचको लामो समयदेखिको सीमाना विवाद अन्त्य गर्न दुवै देशले कुटनीतिक संवाद शुरु गरिहाल्नु पर्छ ।

पछिल्लो विवादका तीन क्षेत्र र सुस्ता लगायतका अन्य सबै क्षेत्रको विवाद पनि अब गरिने कुटनीतिक छलफलमा आउनुपर्छ । यसका लागि नेपालमा यसअघि नभएको राष्ट्रिय सहमति जुटेको छ भने सरकार पनि दुई तिहाईको स्थायी सरकार पनि छ । सबै राजनीतिक दलले भारतसँग खुट्टा नकमाइकन वार्ता गर्न ओली सरकारलाई

जनादेश दिएका छन् । यस्तो अवस्थामा पनि अहिलेको सरकारको नेतृत्व गर्ने दल र तीनका नेताहरूले आफ्ना प्रमाण जुटाएर भारतसँग कुटनीतिक वार्तामा बस्न सकेनन् भने कहिल्यै पनि भारतसँगको सीमा विवाद समाधा हुँदैन । आला काँचा कुरा गरेर भारतसँग जोरी खोजेर युद्ध गर्छौं भन्ने र अहिले नै अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा यसलाई उठाउँछौं भनेर

भारतलाई धम्की दिने हो भने केही हुनेवाला छैन । यी तीन क्षेत्रका बारेमा नेपालसँग पर्याप्त प्रमाण छन् भनिएको छ । यदि छन् भने विज्ञहरूबाट ती प्रमाणहरूलाई पुष्टि गराएर नेपालले भारतसँग वार्तामा बस्नुपर्छ ।

भारतले पनि आफ्ना प्रमाण पेश गर्न सक्छ । भारतले आफ्नो सेना कालापानी र लिपुलेकबाट हटाउनुपर्छ । आफ्नो नक्साबाट यी तीन क्षेत्र हटाउनुपर्छ । उसका प्रमाणलाई नेपालका प्रमाणले काट्न सक्नुपर्छ । दुवै देशको जबर्जस्तीले समस्या समाधान हुँदैन । भारत पनि यस विवादको निपटाराका लागि वार्ता गर्न तयार छ भनिएको छ । अहिले फरामा तातेको बेला ह्याम्भरले हिराउन सक्थो भने मात्रै समस्याले निकास पाउँछ ।

उदाहरणीय बन्दै एनएमसी

नेपालको आर्थिक विकास कमजोर भएर जानेछ ।

यो कुरा संविधानमा भएको वा केही साथी मिलेर सहकारी खोलेको कारणले मात्र होइन, यसलाई असल वित्तीय संस्थाको रुपमा सहकारीलाई अर्थनीतिको एउटा खम्बाको वास्तविक रुपमा स्थापित नगर्ने हो भने विकासको प्रक्रिया अवरुद्ध हुने निश्चित छ । उनले भने- त्यसैले साना-साना पुँजीलाई एकीकृत गरेर साना व्यवसायी माफ्र सहकारी मार्फत लगानी गर्नुपर्छ । लगानी, उत्पादन, रोजगारीमा सबैलाई समान योगदान दिने संस्थाका रुपमा एनएमसी प्रस्तुत भएको छ । उनले एनएमसी जस्ता संस्थालाई उदाहरण बनाएर देशव्यापी रुपमा सहकारी आन्दोलनमा अगाडि बढ्न सक्नुपर्छ भन्दै यो संस्था उदाहरण बनेको छ, अफ्र उत्कृष्ट बन्न सकोस् भन्ने शुभकामना पनि दिए । सोही अवसरमा सहआयोजक संस्थाका अध्यक्ष कार्यक्रमको सभापति रामचन्द्र उप्रेतीले आफ्नो दश मिनेटको मतव्यमा आफूले नेतृत्व गरेको संस्थाका नीति, कार्यक्रम तथा सेवा सुविधा, विशेषताका बारेमा चर्चा गर्न थ्याए ।

संस्थापक अध्यक्ष समेत रहेका उनले एनएमसीले मानवीय मूल्य आत्मसाथ गरेको, समुदायमा स्थापित भइसकेको, सामाजिक क्षेत्रमा एनएमसीको संलग्नताका बारे चर्चा गर्दै भने- जसले जन्मदेखि मृत्युपर्यन्त साथ दिने गरेको छ । जन्म हुँदा सुत्केरी उपहार, जीवनको उत्तरार्धमा पुगेका ज्येष्ठ सदस्यलाई सम्मान गर्ने अनि सदस्य परिवारमा शोक पर्दा समवेदना बोकेर जाने, राहत सुविधा उपलब्ध गराउने, साह्रो गारो पर्दा राहत सुविधा उपलब्ध गराउने भन्दै यी सबै कुरा एनएमसी परिवारका तर्फबाट उपलब्ध साधन स्रोत उपयोग गरेर आफ्ना सदस्य बीच यी अभियान चलाइरहेको जानकारी दिएका थिए । उनले भनापि जिल्लाभर कार्य क्षेत्र रहेको ३८ कार्यालयमा सो संस्थामा छ सयभन्दा बढीलाई प्रत्यक्ष रोजगारी प्रदान गरेको तथा हजारभन्दा बढी स्वयमसेवी एवम् अभियानताका रुपमा क्रियाशील रहेको र धेरै सदस्यले परोक्ष रुपमा स्वरोजगारी सिर्जना गर्न सफल भएको बताएका थिए । हाल बहुव्यवसायका यसले रुपमा बचत तथा ऋण कारोबार, डेरी व्यवसाय, नमूना कृषि परियोजना र सहकारी पसल सञ्चालन गर्दै अब्बौंको कारोबार गरिरहेको छ ।

सोही अवसरमा सहकारी अभियानता कार्यक्रमको संयोजन गरेको इन्दिरा पन्तको रोचक प्रस्तुति रहेको थियो । उनले रमाइलो ढंगले विद्यार्थीलाई उत्साह थपेकी थिइन् । उनले

५२ विद्यालयका चार हजार विद्यार्थी संस्थाद्वारा सञ्चालित विद्यार्थी बचत कार्यक्रममा जोडिएसकेको बताइन् । उनले सो कुरा भनिरहँदा बिर्तामोड आसपासका १० विद्यालयका विद्यार्थी सहभागी थिए ।

यसअघि कार्यक्रमको मूल विषय थियो सूर्तिजन्य पदार्थको नियन्त्रण सम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठी । यस विषयमा वीर अस्पतालका क्यान्सर रोग विशेषज्ञ डा. विष्णुदत्त पौडेलले सहजीकरण गरेका थिए । उनले सूर्तिजन्य पदार्थको सेवनबाट हुने समस्या तथा हानीनोक्सानीबारे जानकारी तथा प्रस्तुति निकै प्रभावकारी र उपयोगी रह्यो सहभागी सबैका लागि । उनले क्यान्सर जस्तो भयावह रोगको प्रमुख कारक सूर्तिजन्य पदार्थ सूर्ति, खैनी, गुड्खा आदिको सेवन भएको पुष्टि गर्दै यसबाट टाढा रहन सक्ने गराएका थिए । हाल भ्रष्टाचार क्यान्सर प्रभावित जिल्लामा चौथो नम्बरमा पर्दछ । विद्यार्थीदेखि शिक्षक-अभिभावकसम्म, सहकारीका सदस्यदेखि पदाधिकारी, अभियानता, सञ्चारकर्मी सबैलाई प्रभावित बनाएको थियो । यसैक्रममा भ्रष्टाचार प्रहरी प्रमुख दिनेशराज मैनालीले लागूऔषध सेवनबाट बच्ने प्रेक चिन्ती वाचन गरेका थिए भने वृत्तचित्र देखाइएको थियो ।

त्यस्तै सूर्तिजन्य पदार्थको नियमन तथा नियन्त्रण सम्बन्धी कानूनी व्यवस्थाबारेको जानकारी नेपाल सरकारका उपसचिव पुस्कर नेपालले गराएका थिए । बुँदागतरुम्मा स्पष्ट पाउँ उनले कानूनी व्यवस्था लागू हुन नसकेको र कार्यान्वयनमा कडाइ गरिनुपर्नेमा जोड दिएका थिए । यसमा सबैले औला उड्याउन सकिने र त्यसमा जिम्मेवार निकायलाई अधि बढ्न आग्रह समेत गरेका थिए ।

विभिन्न क्षेत्रका प्रतिनिधि, जनप्रतिनिधि, सहआयोजक संस्थाका सञ्चालक समितिका डम्बरबहादुर बस्नेत, लेखा सुपरिवेक्षण समितिका अम्बिका कलाल लगायतको आतिथ्य रहेको कार्यक्रममा संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत लक्ष्मीप्रसाद उप्रेतीले कार्यक्रम सञ्चालन गरेका थिए । उनले संस्थाको परिचयसँगै स्थापनाकालदेखि वर्तमान अवस्थामा सम्मका संस्थाले गरेको प्रगति उसाहपूर्वक सुनाएका थिए । उपाध्यक्ष भगवती धिमिरेले कार्यक्रमको औचित्यमाथि प्रकाश पार्दै स्वागत गरेकी थिइन् । संस्थाले उत्पादन गरेको आइसक्रिम र दूध पदार्थद्वारा निर्मित परिकार खाजाका रुपमा खुवाउँदै समापन भएको कार्यक्रमबाट सहभागी सबै लाभान्वित भएका थिए ।

घर जाने बाटो बन्द भएपछि...

□ रत्नबहादुर बस्नेत

बितामोड, कात्तिक २६। सडक निर्माणको क्रममा विभिन्न समस्या आउँछ। यस्ता समस्या सहन गर्दै निर्माण कार्यलाई सहयोग पुर्याउनु सबैको कर्तव्य पनि हो। तर, सडक निर्माणको नाममा घर जाने बाटो नै बन्द गरेर

महिनौसम्म दुःख दिने कार्य गर्नु कति उचित होला ? यस्तै भएको छ, निर्माणधीन बिर्तामोड-भद्रपुर सडक खण्डको निर्माण कार्यको लापर्वाहीले उत्पन्न अवस्था। बिर्तामोड-४ भद्रपुररोडका एक वस्तीका केही परिवारले यस्तै अनौठो र कष्टकर समस्या भोग्न बाध्य भएका छन्।

भद्रपुररोडको एक किलोमिटर क्षेत्रका केही घरपरिवारको घरजाने बाटो बन्द गरिएपछि, उनीहरू त्यस्तो समस्या भोग्न बाध्य भएका हुन्। मुख्य सडकबाट घर जाने भित्रि बाटो नाली खनेर तारजाली समेत गरेर बाटो अवरोध गरेको हो। छ महिनाअघि नाली खनेर छाडेको थियो भने तीन महिनादेखि रड गाडेर एम्बुस जस्तै बनाएर छाडेको पीडित स्थानीय सविता बस्नेतले भनिन्। उनले सडक निर्माणकर्ताहरूलाई जति भने पनि सुनवाई नभएको गुनासो गरिन्।

यहाँका सडक उपभोक्ताले भोग्दै आएको समस्या र सास्तीको वर्णन गरी साध्य छैन। त्यसमा पनि घर जाने बाटै थुनिदिएर अत्याय गरेका स्थानीय बताउँछन्। तीन वटा घरका बासिन्दा र डेरावाला यस्तो समस्यामा परेका छन्। निकै कठिनले पैदल घुमेर गए पनि सवारीसाधन लैजानसक्ने अवस्था छैन। मोटरसाइकल दुई-तीन भएर बोकेर मुस्किलले ल्याउनुपर्ने अवस्था रहेको डेरा गरी बस्ने एक शिक्षक बताउँछन्।

अन्त्यत्र सबैतिर यस्तो नभए पनि यहाँको समस्या प्रति बेवास्ता गरेर दुःख दिइएको उनले बताए। ठेक्का सम्झौता अनुसार सडक निर्माण कार्यावधि समय सकिन लागेको भए २० प्रतिशतभन्दा बढी काम हुन नसकेको भन्दै स्थानीय आक्रोशित बनेका छन्।

किरणलाई आर्थिक सहयोग

बितामोड, कात्तिक २६। पूर्व विद्यार्थी समाज आदर्श विद्या मन्दिर घैलाडुब्बाले शिवसताक्षी-७ चन्द्रडाँगी निवासी १५ वर्षीय किरण राजवंशीलाई आर्थिक सहयोग गरेको छ।

शारीरिक रुपमा अशक्त, गरीब वृद्धा पाहारसिंह राजवंशी र सावित्री राजवंशीका छोरा किरण जन्मजात बोल्न नसक्ने र उनी विगत १० वर्षदेखि गम्भीर रोगले थलिएको थाहा पाएपछि, पूर्व विद्यार्थी समाज आदर्श विद्या मन्दिर घैलाडुब्बाले छ हजार दुई सय २५ रुपैयाँ सहयोग हस्तान्तरण गरेको हो।

पूर्व विद्यार्थी समाज आदर्श विद्या मन्दिर घैलाडुब्बाले उपाध्यक्ष राजु भुजेल, सचिव रुद्रबहादुर बोहोरा, सहसचिव किशोरप्रसाद चम्त्यागाई, कोषाध्यक्ष ऋतुकला नेपाल निरौला, सदस्य मनोरथ राजवंशी, चुडामणि राजवंशी, फणिन्द्र उप्रेती, जमुना कटुवाल

खड्का, यादव राजवंशी र कल्पना मगरले किरणको घरमा पुगेर उक्त रकम हस्तान्तरण गरेका थिए। सो अवसरमा किरणकी आमा सावित्रीले सहयोगी दातालाई धन्यवाद दिँदै अरुलाई पनि सहयोग गर्न आग्रह गरेकी थिइन्।

किरणलाई आर्थिक सहयोग गर्न चाहनेले राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक शिवगञ्ज भूपाको खाता नम्बर २१७०००००१५१ मा सहयोग रकम जम्मा गरिदिनु हुन वा मोबाइल नम्बर ९८२४९०६४६७ मा सम्पर्क गरिदिन उनले सबैसँग आग्रह गरेकी छिन्। यसअघि पूर्व विद्यार्थी समाज आदर्श विद्या मन्दिर घैलाडुब्बाले पूर्व विद्यार्थी चिन्ता सेलवाल गौतमलाई उपचारका लागि ३० हजार रुपैयाँ प्रदान गरेको पूर्व विद्यार्थी समाज आदर्श विद्या मन्दिर घैलाडुब्बाले अध्यक्ष प्रेमप्रसाद चम्त्यागाईले जानकारी दिए।

पूर्व विद्यार्थी समाजले आदर्श विद्या मन्दिर घैलाडुब्बामा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई शुद्ध खानेपानी उपलब्ध गराउने उद्देश्यले शुद्ध खानेपानी ट्यांकी सञ्चालनमा ल्याएको सचिव रुद्रबहादुर बोहोराले बताए।

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपंक्षी विकास मन्त्रालय
खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग
खाद्य आयात निर्यात गुणस्तर
प्रमाणीकरण कार्यालय काँकरभिट्टा
अत्यन्त जरुरी सूचना

१) रंग प्रयोग गरिएका पकाएर खाइने खाद्य पदार्थ जस्तै सिन्के चाउचाउ, दाल, मेडागेडी जस्ता खाद्य पदार्थ आयात-निर्यात, बिक्री वितरण र उपभोग नगर्ने।

२) दुसरीजन्य कतिपय विषबाट क्यान्सर समेत हुने भएकोले दुसी परेको खाद्य पदार्थ आयात-निर्यात, बिक्री वितरण र उपभोग नगर्ने।

३) नेपालभित्र आयात, उत्पादन तथा बिक्री वितरण हुने सबै किसिमका प्याक गरिएका खाद्य पदार्थहरूमा भएको वैन आवरणमा देहायका विवरणहरू खुलाएर मात्र आयात, उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्न सुचित गरिन्छ।

लेवलमा हुनुपर्ने विवरणहरू :

१) खाद्य पदार्थको नाम। (२) उत्पादकको पूरा नाम र ठेगाना।

(३) समिश्रण गरिएका कच्चा पदार्थको विवरण।

(४) खाद्य पदार्थको खुद तौल र नापको परिमाण।

(५) व्याच नम्बर, उत्पादन मिति र उपभोग गरिसक्नुपर्ने मिति।

६) स्वीकृत रंग र परिरक्षी प्रयोग गरिएको भए खुलाउनुपर्ने।

(७) पोषक तत्वको दावी गरिएका खाद्य पदार्थमा पोषक तत्वको नाम परिमाण दुवै खुलाउनुपर्ने।

८) लेवलमा उल्लेख हुने विवरण नेपालीमा वा अंग्रेजी भाषामा हुनुपर्ने र यी दुई भाषाका अतिरिक्त अन्य कुनै भाषामा पनि विवरण खुलाउन चाहिँमा खुलाउन सकिनेछ। (४) खाद्य पदार्थको आयात गर्दा आयातकर्ताहरूले कर्मसिल इम्पाइस, प्याकिङ लिष्ट, सर्टीफिकेट अफ ओरिजिन, क्वालिटी सर्टीफिकेट, हेल्थ सर्टीफिकेट, उत्पादन ISO र HACCP प्रमाणित गरिएको दावी गरिएमा सोको प्रमाणित सर्टीफिकेट पेश गर्नुपर्नेछ।

५) प्रतिवपत्र (Letter of Credit) मार्फत (क) दूध तथा घुल्लो दूध (ख) कच्चा एवम् रिफाइन्ड खानेतेल ग) प्रशोधित पिउने पानी (घ) फल तथा पानीमा आधारित नन अल्कोहोलिक पेय पदार्थ, जुस तथा वेभ्रेज (Water based non alcoholic drinks, fruits juice and beverage) आयात गर्दा खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभागको आयात अनुमति (Import permission) पत्र अनिवार्य रुपमा लिनुपर्ने हुन्छ।

६) चम्किने रसायन भरिएका प्लाष्टिकका नलीयुक्त विभिन्न किसिमका ललिपपहरू जस्तै : (क्लोअप, फ्लोरिसिस्ट, आइसक्रिम, ललिपप, प्रेसिज, रोजेज फ्लोरिसिस्ट ललिपप) आदि प्रतिबन्धित खाद्य पदार्थ भएकाले सोको उत्पादन, बिक्री वितरण, आयात-निर्यात तथा उपभोग नगर्ने।

७) आहार पुरक खाद्य पदार्थहरू (Dietarysupplements) विशेष आहार प्रयोजनका खाद्य पदार्थहरू (Food for Special Dietary use) विशेष औषधिय प्रयोजनका खाद्य पदार्थहरू (Food for Special Medicinal therapeutic purpose) न्युट्रिउटिकल्स विशेष पोषण प्रयोजन खाद्य पदार्थहरूको (Food for Special Medicinal therapeutic purpose) आयात गर्नुपरेमा आहार पुरक खाद्य पदार्थ नियमन कार्यविधि २०७२ बमोजिम खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभागको आयात अनुमति (Import permission) अनिवार्य रूपले लिनुपर्ने छ।

८) अन्त्यमा कुनै पनि खाद्यपदार्थ आयात गर्नुपूर्व सम्बन्धित आयातकर्ताले खाद्य आयात निर्यात गुणस्तर प्रमाणीकरण कार्यालय काँकरभिट्टामा सम्पर्क राख्न सुचित गरिन्छ।

सम्पर्क नम्बर : ०२३-५६२०८२ / मो ९८५२६७३६५५

नसर्ने रोगबाट ६६ प्रतिशत मानिसको मृत्यु

भापा, कात्तिक २६। नेपालमा ६६ प्रतिशत मानिसको मृत्यु नसर्ने रोगबाट हुने गरेको छ। विश्वमा भने ५१ प्रतिशत मानिसको मृत्यु नसर्ने रोगबाट हुने गरेको बताइएको छ।

आरामदायी निद्रा अभाव, नकारात्मक सोच, सन्तुलित खानाको अभाव, धुम्रपान र मध्यपानको बढ्दो प्रयोगका कारण विश्वमा ५१ प्रतिशत मानिसको मृत्यु नसर्ने रोगबाट हुने गरेको प्रदेश नं. ३ सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालयले जनाएको छ। नेपालमा पनि नसर्ने रोगबाट ६६ प्रतिशत मानिसको मृत्यु हुने गरेको निर्देशनालयका निर्देशक बडीबहादुर खड्काले बताए।

उनले नेपालमा ८५ प्रतिशत मानिस

नसर्ने रोगको समस्या लिएर अस्पताल आउने गरेका जानकारी दिए। मुटुरोग, रक्तचाप, मधुमेह, दम, अर्बुद आदि नसर्ने रोग हुन्। नेपालको मुख्य समस्या बनेको ८५ प्रतिशत नसर्ने रोगमा १८ प्रतिशत मानिसमा मानसिक रोगका विरामी भेटिएका निर्देशनालयले जनाएको छ।

त्यसैगरी पुरुषको तुलनामा बढी महिलामा चिन्ता र निराशा रहने, नेपालको प्रदेश नं. ५ को पाल्पामा बढी मानिस कालाज्वरको समस्याबाट पीडित भएका, नेपालमा १२ हजार तीन सय ७५ ले विपद्मा ज्यान गुमाएका, सो प्रदेशमा ५० प्रतिशत गर्भवतीले मात्र भिटामिन 'ए' खाएको र १३ प्रतिशतले रक्सीवाहेकका लागूपदार्थ सेवन गर्ने गरेका बताइएको छ।

“अधिकांश घरेलुको प्रचलित परी, नेपाल घरमा काँ २०२० सफल परी”

श्रीशताक्षीधाम धार्मिक महोत्सव २०७६

यहि मिति २०७६ साल कात्तिक २७ गते देखि मंसिर ८ गते सम्म काँपाको शताक्षीधाममा धार्मिक महोत्सव आयोजना हुने भएको हुँदा उक्त महोत्सवमा सक्रिय सहभागिता गर्दै तन, मन, बचन, र कर्मात्मा सहयोग गरिदिन हजुर हामिक अनुरोध गरिन्छ।

महोत्सवका आकर्षणहरू

१०८ कण्ठको कोटिहोम, श्रीदेवीको माकत कथा महायज्ञ, महाभारतकालिन इतिहास संज्ञाजोडिएका धार्मिक स्थानको सहिद कथन, प्रत्येक दिन विहान ४ बजे देवी चोम सिद्धी महापूजा स्थानीय खड्का उपरजित वस्तीको प्रदर्शनी, खेल मलेरउजम, ८७ घारा स्नान, प्रत्येक साँझ नयाँ आरती, प्रत्येक दिन भजन कीर्तन प्रतियोगिता, विभिन्न जात जातिक सांस्कृतिक कार्यक्रमको प्रदर्शन, राजभेता तथा धार्मिक विद्वत वर्गका व्यक्तिको आशिरवचन, महापूजा धार्मिक तथा पञ्चैतीया क्षेत्रको प्रत्येक प्रदर्शन र महाभारतकालिन इतिहास संज्ञा जोडिएका कथाको कर्मात्मा प्रदर्शन।

१०० भन्दा बढी स्टलको बुकिङ खुल्ला गरिएको छ। आजै सम्पर्क गर्नुहोस

सम्पर्कका लागि

संरक्षक - आ. बन्दीविष्टार मगरडान ८८५७६३५३३३
सचिवालय - ०२३६८०८८८
सचिवालय सचिव: डिल्ली नेपाल - ८८८५३८५७९
संयोजक प्रचार प्रसार उपसमिति: ८८५७६३६८७६

अध्यक्ष - सोम पोर्तेल

श्री शताक्षीधाम धार्मिक महोत्सव एव कोटिहोम

मूल आयोजक समारोह समिति शिवसताक्षी नगरपालिका, काँपा

सेफ्टी ट्याङ्की सफा गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोला।

भापा सेफ्टी ट्याङ्की तथा ढल सरसफाई

बितामोड, भापा

सम्पर्क राजकुमार श्रेष्ठ

९८४२६३४२७ / ९८०६०९०४९० / ०२३-५४४३४४५ अफिस सम्पर्क: ०२३-५४६००३

भापामा सबैभन्दा ठूलो ब्याकुम सिस्टमको ट्यांकीबाट सफाई गरिन्छ।

मोबाइल : ९८५२६४६००३

तुरुन्त आवश्यकता

अन्तर्राष्ट्रियस्तरको रियल स्टेट सेवा पुर्याउने उद्देश्यले स्थापना भएको मेची सम्बृद्धि स्टेट बिर्तामोडको लागि शाखा प्रबन्धक तथा बजार प्रतिनिधिहरूको तुरुन्त आवश्यकता भएकोले इच्छुकलाई सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध गर्दछौं।

हाम्रा सेवाहरू:

- छिटो घरजग्गा खरिद बिक्री र भाडामा लिन दिने।
- उद्योग व्यवसाय खरिदबिक्री र भाडामा लिन दिन।
- घरको डिजाइन, डेकोरेशन तथा निर्माण सम्बन्धी परामर्श।
- रियल स्टेट सम्बन्धी तालिम र परामर्श।
- राजश्व, कर तथा भ्याट सम्बन्धी परामर्श।

मेची सम्बृद्धि रियल स्टेट

शनिश्चर रोड-३, पाथीभरा टोल, बिर्तामोड-५, भापा

फोन नं. ०२३-५४४७३५, ९८६९४००२०८, ९८०३६९७५५५

कतारमा रोजगारको सुवर्ण अवसर

कम्पनी : ELEGANCIA FM - QATAR

पूर्व स्वीकृति मिति: २०७६/०३/०९ चलानी नं. ६०१४११४२ लट नं. २२१५२२

पद	संख्या	तलब QR	खान/बस्न	ओटी	काम	करार
Female Cleaner Visa	८०	१,०५०+OT	छ/छ	छ	८ घण्टा	२ वर्ष
Female Cleaner Team Leader	१०	१,३००+OT			२६ दिन	
Female Cleaner Supervisor	०५	२,०००+OT				

अन्तरवार्ता बिर्तामोडमा हुनेछ।

एडभान्स मेनेजमेन्ट ग्रुप

सामाखुशी काठमाडौँ- ०१-४३७४२१

बितामोड सम्पर्क: ०२३-५४२३५७, ९८५२६८२३३१, ९८०७९६०९६६

कतारमा रोजगारको अवसर

कम्पनी : M.H,AL-MUFTAH EST, Qatar

पूर्व स्वीकृति मिति: २०७५/०६/१४ लट नं. २१३५६४९

क्र.सं.	पद	संख्या	तलब QR NR	खान/बस्न	ओटी	काम	करार
१.	Salesman	५	१५००-	४७,२५०-	छ/छ	कनिअ	८ घण्टा ६ दिन २ वर्ष
२.	Mason	१२	१५००-	४७,२५०-			
३.	Plumber	१५	१५००-	४७,२५०-			
४.	F/Carpenter	१२	१५००-	४७,२५०-			
५.	Electrician	१२	१५००-	४७,२५०-			
६.	Wall Painter	१५	१५००-	४७,२५०-			
७.	Labours	७०	१०००-	३१,५००-			

यसै कम्पनीबाट Light Driver, Heavy Driver, Tea boy, Office Boy, Cleaner & MEP Helpers को पनि माग आएकोले निःशुल्क परामर्श गर्न सक्नुहुनेछ।

भाइटल इन्टरनेशन सर्भिस प्रा. लि.

कूपण्डोल, ललितपुर

सम्पर्क: ९८५२६७४१३५, ९८०४९१३१९८

कतारमा बैदेशिक रोजगारको अवसर

Group Security System Certis Cisco International

पुनः विज्ञापन स्वीकृती मिति: २०७६/७/२२ चलाजी नं. ११७ LT No.: 218018

सि. नं.	कामदारको पद	माग संख्या पुरुष	न्यूनतम योग्यता	मासिक तलब QR. ने.रु.	ओभर टाइम सुविधा	सुविधित कान्न पद घण्टा	काम गर्ने दिन	वार्षिक बिदा	कान्न सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
१.	Security Guards	60	काममा बस	1500 8७.१८३1-		८ घण्टा	१ दिन	कामको दिन अनुसार		छ	२ वर्ष

फाईनल अन्तरवार्ता कम्पनीको प्रतिनिधिबाट २०७६ मंसिर १ गते (17 Nov.) सेन्टर प्वाइन्ट होटल बिर्तामोड, काँपा मा मंसिर २ र ३ गते (18 & 19 Nov.) लण्डन होटल इटहरी सुनसरीमा हुनेछ।

ग्लोबल रिलायन्स ओभरसिज सर्भिसेज प्रा. लि.

सामाखुसी-२९, टाउन प्लानिङ (लिनक कलेज नजिकै), काठमाडौँ, फोन : ०१-४३६०५२३, ४३५७७३१
काँपा सम्पर्क:- ९८०११८२९६१, ९८१५००५९३०, इटहरी सम्पर्क: ९८०५३३०९०१

अनुसूची-१

निर्वाचन कार्यक्रम प्रकाशित गरेको सूचना ! सूचना ! सूचना !

श्री आत्मानिर्भर महिला बचत तथा ऋण स.स.सलि.को बिर्तामोड-६ आगामी चार वर्षे कार्यकालका लागि संस्थाको विनियम २०६८ अनुसार दफा ३६ मा भएको व्यवस्था अनुसार सञ्चालक समिति र सोही विनियमको दफा ४२ अनुसार लेखा समितिको निर्वाचन अध्यक्ष-१, उपाध्यक्ष-१, सचिव-१, सहसचिव-१, कोषाध्यक्ष-१ र सदस्य- ६ जना गरी ११ जना र लेखा संयोजक-१, सदस्य-२ गरी ३ जनाको लेखा समितिको निर्वाचन स्वच्छ, पारदर्शी र प्रजातान्त्रिक ढंगबाट सम्पन्न गरिने भएको हुँदा निम्न अनुसारको निर्वाचन कार्यक्रम सम्पूर्ण शेर सदस्यहरूको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

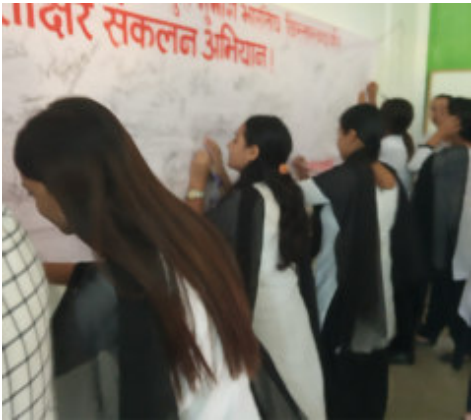
निर्वाचन कार्यक्रम

सि.नं.	निर्वाचन कार्यक्रम	मिति	समय	स्थान
१.	मतदाता नामावली प्रकाशन	२०७६/०७/३०	बिहान १०:०० बजे	आदर्श ब्यान्केट पार्टी प्यालेस
२.	मतदाता नामावली उपर दावी विरोध	२०७६/०७/३०	बिहान १०:३० बजेदेखि ११:०० सम्म	आदर्श ब्यान्केट पार्टी प्यालेस
३.	मतदाताको अन्तिम नामावली प्रकाशन	२०७६/०७/३०	बिहान ११:३० बजे	आदर्श ब्यान्केट पार्टी प्यालेस
४.	मनोनयन दर्ता	२०७६/०७/३०	अपरान्न १:०० बजेदेखि २:०० बजेसम्म	आदर्श ब्यान्केट पार्टी प्यालेस
५.	उम्मेदवार उपर दावी विरोध	२०७६/०७/३०	२:०० बजेदेखि २:३० बजेसम्म	आदर्श ब्यान्केट पार्टी प्यालेस
६.	उम्मेदवार उपर छाविन गरी पुनः नामावली प्रकाशन	२०७६/०७/३०	२:३० बजेदेखि २:४५ बजेसम्म	आदर्श ब्यान्केट पार्टी प्यालेस
७.	उम्मेदवारी फिर्ता	२०७६/०७/३०	२:४५ बजेदेखि ३:०० बजेसम्म	आदर्श ब्यान्केट पार्टी प्यालेस
८.	अन्तिम नामावली	२०७६/०७/३०	३:१५ बजे	आदर्श ब्यान्केट पार्टी प्यालेस
९.	प्रचार प्रसार	२०७६/०७/३०	३:१५ देखि ४:०० बजेसम्म	
१०.	मतदान			
११.	मतगणना			
१२.	निर्वाचन परिणाम घोषणा			

पछि सूचना प्रकाशित गरिनेछ

निर्वाचन समिति

सीमा अतिक्रमणविरुद्ध विद्यार्थी सडकमा

भनापा, कात्तिक २६। भारतले हालै सार्वजनिक गरेको नक्सामा नेपालका धेरै भागलाई भारतीय भूमिमा पारेको विरोधमा शुरुदेखि नै आन्दोलनरत नेपाल विद्यार्थी संघ भनापाले काँकरभिट्टामा प्रदर्शन गरेको छ।

नेपाल विद्यार्थी संघ जिल्ला समिति भनापालको नेतृत्वमा जिल्लाका विभिन्न क्याम्पसमा अध्ययनरत नेपाल विद्यार्थी संघ समर्थक भेला भएका नेपाल विद्यार्थीहरूले प्रदर्शन गर्नुका साथै चर्को नाराबाजी गरेका थिए।

मेचीनगर-६ स्थित पञ्चमुखी हनुमान मन्दिर परिसरबाट शुरु भएको त्यहीँले काँकरभिट्टा बजारको परिक्रमासहित नेपाल भारत छुट्याउने मेची पुलमा पुगेर विरोध सभामा परिणत भएको थियो। भारतीय विस्तारवाद मुर्दावाद, नालापानीका लागि पूर्वा लडे कालापानीका लागि हामी लड्ने, विदेशी हस्तक्षेप बन्द गर लगायतका नाराबाजी गरेका थिए। मेचीपुलमा सम्पन्न विरोध सभामा बोन्दै विद्यार्थी नेताहरूले भारतीय नक्सामा परेको नेपाली भू-भाग फिर्ता गर्न माग गरेका थिए।

विद्यार्थी नेताहरूले भारतले नक्सा

सच्याउनुपर्ने मागसहित कालापानी, लिपुलेक तथा लिम्पियाधुरा लगायतका क्षेत्र नेपाली भू-भाग परेकाले भारतको नयाँ नक्सा नेपालीले स्वीकार नगर्ने बताए। नेपाली भू-भाग समेटेर भारतले नयाँ नक्सा जारी गरेपछि नेपाल विद्यार्थी संघ भारतको विरोधमा उत्रिएको छ।

भारतले एकपक्षीय ढंगबाट तयार गरेको कुनै पनि निर्णय नेपाली जनतालाई मान्य नहुने स्पष्ट पारेका थिए। उनीहरूले मेचीपुलमा पुगेर भारतको थिचोमिचो सहर नवस्ने चैतावनी दिएका थिए। विरोध सभालाई नेपाल विद्यार्थी संघका भनापा सभापति राजेन्द्र उप्रेती लगायतले सम्बोधन गरेका थिए।

त्यसैगरी भारतले नेपाली भू-भागलाई आफ्नो नक्सामा समावेश गरेको विरोधमा मेची बहुमुखी क्याम्पस भद्रपुरका विद्यार्थीले हस्ताक्षर संकलन अभियान शुरु गरेका छन्।

सतारुढ नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (नेकपा) निकटका विद्यार्थी संगठन अनेरास्ववियु र अनेरास्ववियु (क्रान्तिकारी) क्याम्पस इकाई समितिको संयुक्त आयोजनामा हस्ताक्षर संकलन अभियान शुरु गरेको हो। भारतीय

विस्तारवादविरुद्ध पहिलो चरणको कार्यक्रम अन्तर्गत हस्ताक्षर संकलन अभियान थालिएको अनेरास्ववियु इकाई समितिका अध्यक्ष अशोक खतिवडाले जानकारी दिए।

क्याम्पस परिसरमा आयोजित हस्ताक्षर संकलन कार्यक्रममा क्याम्पस प्रमुख कमलप्रसाद गुरागाईले हस्ताक्षर गरी अभियान शुरु गरेका थिए। उक्त हस्ताक्षर कार्यक्रममा विहान र दिउँसो गरी दुई सिफ्टका विद्यार्थी एक हजारभन्दा बढीले हस्ताक्षर गरेको अध्यक्ष खतिवडाले बताए। भारतले भर्खरै जारी गरेको नयाँ नक्सामा नेपाली भूमि कालापानी, लिपुलेक र लिम्पियाधुरा समावेश गरेको भन्दै भनापासहित देशभरका विद्यार्थी आन्दोलित बनेका छन्।

अनेरास्ववियु इकाई समितिका अध्यक्ष खतिवडाको अध्यक्षता तथा क्याम्पस प्रमुख गुरागाईको प्रमुख आतिथ्यमा भएको कार्यक्रममा अनेरास्ववियु क्रान्तिकारीका जिल्ला उपाध्यक्ष सरस्वती चौलागाई लगायतले बोलेका थिए। त्यसैगरी विद्यार्थी संगठनद्वयले क्याम्पस परिसरमा सरसफाई कार्यक्रम समेत गरेको बताइएको छ।

फाल्गुनन्दले दिएको उपदेशको अनुशरण गर्नुपर्नेमा जोड

भनापा, कात्तिक २६। माई नगरपालिका वडा नम्बर ४ मा अवस्थित किरातेश्वर फाल्गुनन्द माईहममा महागुरु फाल्गुनन्दको जन्म जयन्ती मनाइएको छ।

महागुरु फाल्गुनन्दको १३५औं जन्मजयन्तीको अवसरमा आयोजित कार्यक्रमको उद्घाटन माई नगरपालिकाका नगर प्रमुख दिपककुमार थेवेले गरेका थिए। कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि समेत रहेको थेवेले किरात महागुरु फाल्गुनन्दले सत्य धर्म मुचुल्का तयार नपारिदिएको भए मानव वस्तीमा शान्ति नहुने बताए। उनले हिंसाको बाटो नै काटमार भएको हुनाले गुरु फाल्गुनन्दले किरात भूमिमा हत्याहिंसा त्याग्न र मद्यपान र

धूम्रपानलाई अन्त्य गर्न चालेको कदम मानव सभ्यताको लागि अचुक उपाय भएको बताए। त्यस्तै कार्यक्रममा आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघ (फोनिज) प्रदेश नं. १ का इञ्चार्ज दिपीन राईले मुच्युमको प्रणेता महागुरु फाल्गुनन्दले विश्व शान्ति, भाइचारा एकतालाई पालना गर्न दिएको उपदेश सन्देश वशवकै उत्कृष्ट वाणी भएको र त्यसको सबैले अनुशरण गर्नुपर्ने बताए।

त्यस्तै भिगहाङ नेम्वाङले महागुरु फाल्गुनन्द समाज सुधारकसँगै उनका वाणी दार्शनिक भएको हुँदा विश्व महागुरु फाल्गुनन्दले उठाएको वाणीमा केन्द्रीत हुने दिन आएको बताए।

माईहम अध्यक्ष चन्द्रकुमार फागोको

अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा यायोक्खाका राम राई, मगर संघका ज्ञानबहादुर गुर्वाङ्छाने, चुम्नुङका बालकृष्ण लिम्बु, छत्रवीर केरुङ, भिमकुमार लावती, नेत्रप्रसाद गौतम, टुकेन्द्र एक्तेन, धनबहादुर चोड्वाङ, नालिफुवाका गंगा लिङ्देन, किरात धर्म गुरु आर्थिक विभाग केन्द्रीय सदस्य टंक मगर, किरात धर्मका आइन्द्रकुमार शेर्मा, ठगबहादुर फागो, गम्भीर तामाङ लगायतले शुभकामना मन्तव्य राखेका थिए।

बसन्त शेर्मांले सञ्चालन गरेको कार्यक्रममा स्वागत प्रेमबहादुर योङहाङले गरेका थिए। कार्यक्रममा केलाङ माङलाङ र शिव पोखरीका कलाकारहरूले सांगीतिक प्रस्तुति दिएका थिए।

सवारी दुर्घटनामा एकको मृत्यु

सुनसरी, कात्तिक २६। सुनसरीको कोशी गाउँपालिका-४ मा भएको सवारी दुर्घटनामा परी एकजनाको मृत्यु भएको छ भने एकजना घाइते भएका छन्।

पश्चिमबाट पूर्वतर्फ जाँदै गरेको स १ भ २६८ नम्बरको गाडीले विपरीत दिशाबाट आउँदै गरेको को ३० प ५३०१ नम्बरको मोटरसाइकललाई ठक्कर दिँदा घाइते भएका मोटरसाइकलको पछाडि सवार रहेका पृथ्वीनगर नगरपालिका-४ का २९ वर्षीय दिपेश मुखिया सुनुवारको जिल्ला अस्पताल इनरुवामा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सुनसरीले जनाएको छ।

दुर्घटनामा घाइते भएका मोटरसाइकल चालक दमक नगरपालिका-१० का ३० वर्षीय योगेशकुमार धिमालको विराट नर्सिङहोममा उपचार भइरहेको छ। दुर्घटना भएका दुवै सवारीसाधन र स १ भ २६८ नम्बरका गाडी चालकलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको जनाएको छ।

फाइनल टु फिनिसको युद्धमा बाँचेका योद्धा

बिमल लामिछाने

‘बन्दुकको दोहोरी चलिरहेको थियो, कानै छेड्ने गरी गोलीका छरौंहरू ओहोर दोहोर गरिरहेका थिए, आकाशमा बिजुली चम्के भन्दा पनि छिटो-छिटो। त्यो परिवर्तन र मुक्तिको लागि साहसी आवाजमा कमाण्डरले कमाण्ड, कन्ट्रोल र कम्युनिकेशनको सुत्रमा फाइनल टु फिनिसको शासन चलाइरहेको आवाज मेरो कानमा फल्फली आइरहन्छ, जुन दिन मेरो कर्म रेखा काँदै गरेको वाहिनै हात नै गुमाएर भए पनि ‘फाइनल टु फिनिस’को युद्धबाट बाँचेको थिएँ। त्यही दिनले अहिले पनि सपना र विपनामा समेत फसंग बनाइरहन्छ। कहिल्यै नर्सिसेन गरी जरा गाडेर बसेका छन् ती कहिलीलाग्दा दिनहरू।’ मुलुक परिवर्तनको यात्रामा लामबद्ध हुँदाका अविश्वरणीय क्षणहरू यसरी सम्झन्छन् पूर्व जनमुक्ति सेनाका कमाण्डर, मुक्ति योद्धा खड्गबहादुर कन्दुवा (क.रोशन)।

तेह्रथुम आठराई छातेढुंगा-६ वस्ती होडामा २०३५ साल चैत १३ गते बृवा जयबहादुर कन्दुवा र आमा धनमाया कन्दुवाको कान्छो छोराका रुपमा जन्मिएका खड्गबहादुर कन्दुवा (रोशन) सानैदेखि विद्रोही स्वभावका थिए। छर छिमेकी, काका र दाजुहरूले समातेको वामपन्थी विचारधारा नै उनका लागि पनि आस्थाको मार्गचित्र बन्यो। तेह्रथुम आठराई छातेढुंगा पोखरी माविमा कक्षा दशसम्मको अध्ययन गरेका उनी विद्यार्थी जीवनबाट नै राजनीतिमा प्रवेश गरेका हुन्। माओवादीले सञ्चालन गरेको जनयुद्धमा लाग्ने प्रेरणा पनि उनले दाजुहरूबाटै पाएका हुन्। आठ जनाको परिवारमा पाँच जना होलटाइमर कार्यकर्ताको रुपमा रहेर लामो अवधि पार्टीको योजनामा काम गरेको उनले बताए। अहिले पनि परिवारका धेरै सदस्य पार्टीमा संगठित हुनुहुन्छ। स्व. कमरेड गौरीशंकर खड्काको सम्पर्कमा २०५५ सालबाट माओवादी पार्टीमा प्रवेश गरेका उनले विभिन्न जनवर्गीय संगठन, जनमुक्ति सेना हुँदै तेह्रथुम जिल्ला कमिटी सचिवालय सदस्य समेत भएर जिम्मेवारी सम्हाली सकेका छन्।

फौजी आक्रमणमा पस्दा :

आधार इलाका रक्षक जर्नालिस्टिया हुँदै २०५८ सालमा जनमुक्ति सेनामा प्रवेश गरेका क.रोशनले संखुवासभाको मासिमा भन्ने स्थानमा पार्टी योजना अनुसार नै चलाइएको जनमुक्ति सेना स्थापना तालिम पाएका हुन्। जनमिलिसिया प्लाटुन बनाएर ४९ जनाको एस टि एफबाट छानिएपछि प्लाटुन र कम्पनीमा आवद्ध भएर जिम्मेवारी सम्हाल्दै अघि

बढेको उनले बताए। पार्टीको योजना अनुसार नै तेह्रथुमको फेदाप फोक्लाबुङ चौकी आक्रमणमा उनी पहिलो फौजी कारवाहीमा सामेल भएका थिए। २०५८ साल मंसिर १० गते सोलुखुम्बुको सल्लेरी आक्रमण, २०५८ साल माघ १० गते पाँचथरको गोपेटार आक्रमण, भोजपुरको घोडेटार लगायतका सैन्य आक्रमण र दर्जनौ मोर्चामा उनको सहभागिता रहेको छ।

लडाईको अनुभव :

जनयुद्ध परिवर्तनका लागि हो भनिन्थ्यो, वर्गीय मुक्ति वा मृत्यु नारा नै थियो। विचारको लडाई लड्दा निराशा कहिल्यै आउँदो रहेन छ- भन्छन् उनी। जब लडाई लड्न तयार भइन्थ्यो उत्साह बढेर आउँथ्यो, हारिएला भन्ने कहिल्यै लागेन। जीत नै जीतमात्र देखिन्थ्यो। मनोबल उच्च राखेर लडियो, सहयोद्धाको हार्दिकता र सहयोगी भावनामा कहिल्यै कमी आएको महशुस भएन -उनले भने। प्रविधिको हिसावले श्री नट श्री राइफल लिएर लड्दा होस् वा ग्रिनेट र गोलासँग तर निरासा कहिल्यै आएन। सिद्धान्त र विचार स्पष्ट भए लडाई लड्न कसैको तागतले नछेक्ने उनको बुझाइ छ। उनी भन्छन्- ‘लडाईको बेला कमाण्ड नै मुख्य कुरा हुन्थ्यो। छलफल वहसपछि बनाएको योजना प्राय सफल भएरै छाड्थ्यो। भावनात्मकभन्दा पनि वर्गीय एकताको बलमा मात्रै जनयुद्ध सम्पन्न भएको हो।’

अविश्वरणीय क्षण :

मान्छेको जीवनमा केही यस्ता अविश्वरणीय क्षण हुन्छन्, जो बिसन चाहेर पनि बिसन सकिन्न। त्यस्तै अविश्वरणीय वनेको छ खड्गबहादुर कन्दुवाको जीवनभरि दोहोरिएर आइरहने गोपेटार कारवाही र लगत्तै चार दिनपछिको बगाले घटना। इतिहासमा करुवाही र सबैकुरा बिसन सक्छु होला, तर गोपेटार र बगाले घटना कहिल्यै बिसन सकिन्न -उनले भने। नेपाली वर्गसंघर्ष र जनयुद्धको अवधिमा भएको पूर्वकै चर्चित काण्ड मध्यको एक हो पाँचथरको गोपेटार काण्ड। गुमाएउटै सेल्टरमा २० जना जनमुक्ति सेनाले ज्यान गुमाउनु परेको थियो भने दर्जन बढी घाइते र अपाङ्गता भएका छन्। त्यो घटनको स्मरण यसरी गर्छन् खड्गबहादुर कन्दुवा (रोशन)- ‘घोडेटार लडाई नै मेरो मर्तिस्कमा आइरहने घटना हो, जहाँ मैले जीवन बदल्ने हात गुमाउनु परेको थियो। सो घटनामा म लगायत धेरै साथीहरू घाइते भएपछि हामीलाई रातभर बोकेर तेह्रथुम आठराईको संक्रान्ति बगाले भन्ने ठाउँमा पुर्‍याइएको थियो। त्यहाँ एकजना पासाङ शेर्पाको घरमा सेल्टर लिएर दिनभर बसियो।

बेलुका ५ बजेको कुरा हो हामी बसेको सेल्टरमा सेनाले घेरा हालीसकेको रहेछ, एकैचोटी चारैतिरबाट गोलीको वर्षा गरायो। गोली चलेपछि हामी चिलाविल भयौं। हामी कतिपय त भानपनि नसक्ने अवस्थामा थियौं। जो कि त्यो घाइतेहरूकै सेल्टर थियो, कतिलाई सुतेकै ठाउँमा गोली हान्यो, त्यही सेल्टरमा एकै ठाउँमा २० जनाको हत्या भयो। धेरै साथीहरू आँखा अगाडि नै पुक्नुक-पुक्नुक ढलेको देखा मन विक्षिप्त हुन्थ्यो। कतिपय साथीहरूको आँखा

खड्गबहादुर कन्दुवा (क.रोशन)

फुत्त-फुत्त बाहिर निस्कदै गरेका देखिन्थे भने कतिपयका गिदी नै छरपस्ट भएका थिए, कसैको छातीमै गोली लाग्यो त कसैको आन्द्राभुँडी नै छरपस्ट भएको थियो। कसैको खुट्टा त कसैको हात चुँडिँदै गरेको देखिन्थ्यो, भलभल रगत बगिरहेका सहयोद्धाहरू पुक्नुक-पुक्नुक लडेको देखिन्थ्यो। बढो दर्दनाक र अकल्पनीय घटना भएको थियो -उनी सम्झन्छन् र भक्कान्छन्। म सँगै सुतेको अर्को साथी खड्गी शेर्पा ऐया भन्न नपाइकन लडे, त्यही सेल्टरमा मेरी आफ्नै बहिनी शुशिला कन्दुवाले एउटा हात गुमाइन्, म भने किचनको गाथी राख्नेमुनी लुकेर जोगिएको थिएँ। (चार दिनअघिको फौजी कारवाहीमा भिड्ने क्रममा मेरो हात गुमिसकेको घाइते थिएँ म), अन्त्यमा भाग्नको कुनै विकल्प पनि थिएन, किचनको भुयालबाट हामफाल्दा गाईको घाँस खानेमा पुग्न सकें र भित्ताको आड लिएर घिसिँदै र पल्टिदै अलैचीबारीभित्रको खोल्सीमा पुगेछु। खोल्सी-खोल्सी भाग्दै खोला पुगें, होस उडिसकेको थियो, विहान थाहा पाउँदा एउटा ढुंगाको आडमा त्यो रात बिताएछु। रक्तामय शरीर थियो मेरो, पाती र ठाडे उन्सूका मुण्टाले घाउ छोप्दै हिँडे। भोलिपल्ट खोला तरेर ताप्लेजुङको हाडपाङ गाउँको एक घरमा गएर बसें, त्यो घटना मेरोलागि अहिलेसम्म अविश्वरणीय बन्यो।’ -भक्कान्दिँ उनले भने।

डर र त्रासभित्रै उपचार :

तत्काल उपचार गर्न जाने अवस्थापनि थिएन, डर र त्रासकै बीचमा उपचार विधि अपनाउन पर्ने वाध्यता पनि थियो -उनले भने, करिव दशदिन ताप्लेजुङको हाडपाङमा धरेलु उपचार गरेर बसे पनि पार्टी सम्पर्क भने हुन सकेन। कष्टपूर्ण दिनहरू बिट्दै गए। गाउँ जान पाए कसैले धरेलु उपचारमा सहयोग गर्ने थियो कि जस्तो लाग्यो, तीन दिन

लगाएर आफ्नै गाउँ छातेढुंगा होडा फर्किएँ। त्यहाँ पनि चार दिन बस्दा समेत पार्टी सम्पर्क हुन सकेन। गाउँको मामा पनेसँग पाँचथर लुङ्फाबुङ आधार इलाकामा आफन्तको घरमा पुगें, त्यहाँ बहिनी सुशिलासँग युद्धको नाफा जीवनमा भेट भयो, त्यहाँ उनी सेल्टर लिएर बसेकी रहिछन्, मलाइ देखा तरकब रोइन, भक्कानिएको मन लुकाउन कोशिश गरिन्। अलिभरै कुरा भयो, उनको पनि एउटा हात चुँडिएको रहेछ। म जस्तै उनी पनि बाँच्न सफल भएकी रहिछन्।

बहिनीहरू पार्टी सम्पर्कमा रहेछन्। उनीहरूकै माध्यमबाट त्यहाँ थप उपचार गरियो। तर, हातको पूर्ण अपरेशन गर्नुपर्ने थियो। गाउँमा सम्भव थिएन। पार्टीले एकजना काका पनें हस्त राईलाई जिम्मा लगाएर भनापा पठायो। त्यो बेला भनापाका अस्पतालहरूमा समेत प्रहरी निगरानी बढाएको रहेछ, अस्पताल भर्ना हुन सकिएन। भनापाको सालवारीमा काकाघर दुई दिन बसियो, त्यहाँबाट दुर्गापुर तीन-चार रात बसियो, दमक-विर्तामोड कतै सम्भव नभएपछि मोरङमा पार्टीसँग सम्पर्क भयो र त्यहाँबाट साथीहरू लिन आउनु भएछ र उहाँहरू मार्फत विराटनगर कोशी अस्पताल, नर्सिङ होम लगायत चहारियो तर डाक्टरले उपचार गर्न मानेनन्। त्यहाँ उपचार गर्न नमानेपछि एकजना साथीले भारतको पुणेमा लगेर छोड्नु भो, त्यहाँ एक हप्तापछि अपरेशन भयो। तर, फर्कने बेला विराटनगर नाका बन्द रहेछ। पटना हुँदै रक्सौल हुँदै विरगञ्ज नाकाबाट नेपाल छिर्न सफल भएँ -उनले भने।

पार्टीकै योजनामा जनवादी विवाह :

२०५९ सालमा संखुवासभाको स्यावनमा बसेको पार्टी जिल्ला कमिटी बैठकले विवाह गरिदिने योजना बनाएछ उनले भने। मिटिङमा प्रस्ताव आयो तत्कालीन जिल्ला

कमिटी सदस्य अस्मिता तामाङसँग जनवादी विवाह गर्ने। हामी दुवैले पार्टीको योजना हो भने ठिकै छ भनेर स्वीकार्यौं। करिव एक वर्षको अवधि परीक्षण समय अवधि तोकियो। सो अवधिमा हामीमा प्रेमभाव बढ्दै गयो, एक अर्कोलाई बुझ्दै र प्रेमिल बन्दै गयौं हामी। भावना साटासाट हुँदै गए, नजिकिँदै गयौं हामी -रमाइलो मुडमा उनले भने- तोकिएको समयभित्र हामीमा पार्टीको निगरानी थियो। कुनै खराबी वा पार्टी हित विपरीत हाम्रो गतिविधि नदेखिएपछि एकवर्ष पछि अर्थात् २०६० सालमा तेह्रथुमको आठराई

इवामा पार्टीले हामीबीच जनवादी विवाह गरिदिएको हो- उनले भने। अहिले अस्मिता र रोशनसँग एक छोरा यूनिफ र एक छोरी उषा छन्।

जनयुद्धले दिएको शिक्षा :

आफू अपाङ्गता भए पनि जनयुद्धले धेरै शिक्षा दिएको उनले बताए। परिवर्तनमा लामबद्ध हुनपाएकोमा गर्व गर्छन् उनी। उनले भने- जनयुद्धबाट धेरै कुरा सिकेका छौं, जनयुद्ध समानताका लागि वर्गीय युद्ध रहेछ। जातीय विभेदविरुद्धको विद्रोह रहेछ। लामो संघर्षबाट पाठ सिकेका छौं, बाँच्ने, जीउने र लड्ने कला सिकेका छौं। जीत हुँदा उत्साहित हुन्थ्यौं, तर घमण्ड गरेनौं। हार्दा दुःख लाग्यो तर हरेश खाएनौं, घाइते हुँदा विजोकमा परियो तर विचलन आएन, पार्टीका सिपाही भएरै बस्यौं -उनी भन्छन्।

नेतृत्वलाई सुझाव :

जनयुद्धले स्वतन्त्रताको मार्गचित्र खिचे पनि बलिदानी गर्नेको सपना अझै रहेको उनको बुझाइ छ। उनी अबको कार्यभार नेतृत्वलाई सुझाएको बताउँछन्- जनयुद्धले मुलुक परिवर्तनको यात्रालाई अघि बढाएको छ। आंशिक सफलता हाँसिल भए पनि वर्गीय आन्दोलनले पूर्णता पाएको छैन, परिवर्तन गर्न धेरै कुराहरू बाँकी छन्, जनयुद्ध साम्यवादको लक्षका साथ भएको थियो, समानताका लागि बलिदान गर्नेहरूको सपना अझै अझै छ। यो अझै सपनालाई पूरा गर्न नेतृत्व डगमगाउने हो कि भन्ने चिन्ता छ -उनले भने।

लेनीनले भने जस्तो जनयुद्धले माछा खाने कला सिकायो, तर माछा मार्ने कला सिकाएन, त्यसको परिणाम अहिले परिवर्तनका लागि लामबद्ध भएका सच्चा योद्धाहरूले भोग्नु परिरहेको छ। मुलुक परिवर्तनका निमित्त घाइते र अपाङ्गता भएकाहरूको संख्या ठूलो छ। यसलाई राज्यले क्षमता अनुसारको सिप सिकाएर आत्मनिर्भर गराउन सक्नुपर्छ।

bmllamichhane@gmail.com

